

Mordechai Levy

„Kibbutzim” jako przykład wspólnotowej tożsamości politycznej w czasie zmiany

W latach osiemdziesiątych XX w. kibuce w Izraelu znalazły się w poważnym kryzysie zarówno pod względem ekonomicznym jak i demograficznym, który zagroził utrzymaniem tych wspólnotowych kooperatyw. Niemożność rozwiązania kryzysu ruchu kibucowego w oparciu o dotychczasowe doświadczenia, doprowadziła do otwarcia się kooperatyw na rozwiązania, które można było zaadoptować z gospodarki rynkowej. Efektywność mierzona poprzez reguły wolnorynkowe oraz komercjalizacja zaczęły mieć wpływ na zmianę modelu wyborczych zachowań mieszkańców kibuców w wyborach do Knesetu. Celem pracy jest ukazanie zmieniającej się tożsamości politycznej, a co za tym idzie, preferencji wyborczych mieszkańców kibuców.

Należy podkreślić, że nowe reguły funkcjonowania kibuców wpłynęły na zmianę określenia jednostki w kategoriach społecznych i politycznych. Dawna, zbiorowa społeczna reprezentacja kibuca, która miała tak wyjątkowy charakter, została osłabiona na rzecz tworzącego się systemu wartości, w którym jednostka znajduje się w centrum. Skutkiem ubocznym tego procesu jest wypieranie lewicowych ugrupowań przez partie centrowe, jako bardziej odpowiadające społecznej tożsamości mieszkańców kibuców.

Aby zobrazować zachodzące zmiany w politycznej tożsamości, zostały wybrane trzy kibuce znajdujące się w różnych stadium przemian społeczno-gospodarczym. Badania ankietowe zostały przeprowadzone w Kibbutz Deganya A, Kibbutz Mizra i Kibbutz Ein Dor. Przedmiotem badań było nie tylko wskazanie grupy w kibucu i zidentyfikowanie zmiany tożsamości politycznej, ale przede wszystkim zbadanie w jaki sposób można ją ukazać za pomocą nowej wiedzy społecznej. Teoretyczne rozważania opierają się modelu społecznej reprezentacji (Moscovici, 1984), w którym kładzie się nacisk na społeczną wiedzę jako źródło zachowania jednostki. Innowacyjną metodą zaproponowaną w badaniach jest możliwość wyjaśnienia społecznych koncepcji wynikających z określonej tożsamości politycznej i w ten sposób wpływającej na preferencje wyborcze jednostki.

Dodatkowo rezultatem badań jest wskazanie na sporą różnicę w percepcji rzeczywistości społecznej i politycznej pomiędzy dwiema grupami wiekowymi. W przeciwieństwie do starszej generacji, młodszy reprezentanci kibuców opowiadają się neoliberalnym modelem społecznej reprezentacji i w ten sposób określają siebie i polityczny system. Partie lewicowe i ich programy uznawane są przez nich za nieefektywne i odbiegające od współczesnych realiów.